

Woensdag

4 December.

Toetreding van het *WEEKBLAD VAN HET REGT* en de
CATHOLIJKE NEDERLANDSCHE STEMMEN tot het
 ONTWERP VAN REGTSTREEKSCHER VERKIEZINGEN.

Zieden wij wel te veel, toen wij, in ons voorlaatste nummer, onder de hervormingen welke de natie begeert, in de eerste plaats de regtstreeksche verkiezingen noemden? — Naauwelijks verschijnt er een ontwerp, waarbij men dergelver doelmatigheid en vreedzame uitvoerbaarheid aantoot, of van alle kanten van de verzochte hervorming ziet men de onafhankelijke organen van constitutionele gevoelens er zich mede vereenigen. Het geldt hier geen geschrift, welks letterkundige gehalte men beoordeelt, het geldt een praktisch staatkundig belang hetwelk men bevorderen wil. Men gevoelde het, dat men zich onderling omtrent sommige hoofdpunten moest verdragen, wilde men dezelve erlangen; en ieder zette de bedenkingen van minder gewigt, de wenschen die hij minder noodig oordeelde, ter zijde, ten einde het voorname te erlangen. Het was staatkundig gehandeld. Om iets te verkrijgen, hetwelk men slechts door aanwending van *gemeenschappelijke* pogingen verkrijgen kan, moet niemand aandringen op de volle vervulling van al wat hij zou begeeren. Men wil eenen kruistogt ondernemen naar het heilige land: zal men nu bij kleine benden onder verschillende vanen gaan, ieder met zijne meer bijzondere vrienden, ieder onder het vaantje waaronder geboorte of sekte of sympathien hem schijnen te roepen? Zal men alsoo, ieder afzonderlijk, vruchteloosce togten ondernemen? Of zal men, bijzondere gevoelens, kleine antipathien, vooroordeelen misschien, ter zijde stellende, zich onder een algemeen vaandel scharen, en zoo ieder van volledige bevrediging, die in alle geval onmogelijk te verkrijgen zijn zou, afziende, gezamenlijk veroveren wat allen als de hoofdzakelijkheid hebben beschouwd? Een vaandel moet men hebben, en dus is datgene het best, wat het *algemeenste* schijnt te kunnen wezen. Zoelang er nog geen vaandel ontrold was, kon iedereen er een opsteken; maar als er een wappert en talrijken bijval vindt, dan vrage men niet meer: is dat vaandel het schoonste hetwelk men had kunnen vinden? dan stelle men er geen tweede, eenigzins anders gekleurd, nevens; want met twee of drie vaandels gaat men verloren; in twee of drie benden verdeeld, is men te zwak.

De overtuiging hiervan deed ons lang toeven, alvorens een bepaald plan van regtstreeksche verkiezingen voor te stellen; wij wilden wachten of er ook zoodanig plan werd gegeven, hetwelk genoegzamen bijval vond, en waarmede wij ons alsdan zouden kunnen vereenigen. Toen nu onlangs het *Ontwerp* van den heer ROEST VAN LIMBURG verscheen, hetwelk ons doelmatig voorkwam ter bereiking van het gewenschte oogmerk, haasteden wij ons het bekend te maken, en zoodra de *Vlissingche Courant*, het nieuwe orgaan der constitutionele partij, er hare adhaesie aan gaf, deden wij zulks mede; zóó waren de beide, meer direkt politieke tolken der constitutionele oppositie eenstemmig omtrent een hoofdpunt, betreffende hetwelk de vaderlandslievende publicist, wiens brief aan alle vrienden van orde en vrijheid zoo veel staatsgeest wekte, aan de *Vlissingche Courant*, van het ontwerp sprekende, schreef; »Ik geloof dat de liberale partij in Nederland zich volkomen daarmede kan vereenigen.»

En wat nu deze eenstemmigheid nog aanzienlijk moet versterken, wat aan het vaandel het gewenschte vereischte van algemeenheid schijnt te geven, is de toetreding van twee andere organen van verschillende kleur: het *Weekblad van het Regt*, en de *Catholijke Nederlandsche Stemmen over Godsdienst-, Staat-, Geschied- en Letterkunde*.

»Hierin» — schrijft het *Weekblad van het Regt*, in zijn nummer van 25 november — »komen allen genoegzaam overeen, die zich over de grondwet laten hooren, dat hervorming noodzakelijk is geworden »in al dergelver deelen, vooral in het stelsel der verkiezingen; een »stelsel, reeds daarom alleen verwerpelijk, dewijl het bij onze natie »alle belangstelling in het stemregt, den publieken geest heeft uitge- »doofd of verlamd, waardoor aan den stemgeregtigde, al wat hem tot »de uitoefening van zijn regt kan aanzetten, is ontnomen, waardoor »niemand dan met onverschilligheid kan gebruik maken van een regt, »zoo onzijdig weinig beteekenend als het thans is, dat het stemregt »in het niet doet verkwijnen en de stemming aan den invloed van »weinig onderwerpen.»

Daarop geeft het *Weekblad* een kort verslag van den inhoud des ontwerps, en vervolgt:

»Meerdere bijzonderheden zouden wij hier nog kunnen opmerken; »genoeg, dat, daargelaten in hoever de regtstreeksche keuze (waarom- »trent het blad als bloot *regtsgeleerd* tijdschrift niet uitweiden wilde)

»dan niet te verkiezen zij, dezelve, zopals zij hier is voorgesteld, »een zeer gematigd en uitvoerbaar plan oplevert.»

De *Catholijke Nederlandsche Stemmen*, van 30 november, zeggen: »Dat het Nederlandsche volk, bij het kiesstelsel zoodanig als het tot dus- »voere in het koninkrijk der Nederlanden heeft bestaan, niet vertegen- »woordigd wordt, maar onze Tweede Kamer niets anders is, dan een »schijn-vertegenwoordiging, bestemd, om den afkeer, dien het Neder- »landsche volk van het absolutisme heeft, te verminderen, door eenen »nuwe, en constitutionelen vorm, doch die gedurende vijf en twintig »jaren gebleken is, ook niets anders, dan vorm te wezen; dit allen »zien tegenwoordig alle verstandigen, die hun vaderland beminnen en »deszelfs bloei wenschen: allen verlangen eenen ware, volkvertegenwoor- »diging, en, dienvolgens, *regtstreeksche verkiezingen*.»

»Het is niet alleen van het uiterste belang, dat de algemeenheid van dit verlangen aan de regering kenbaar worde; maar ook, dat de gevoelens der voorstanders van regtstreeksche verkiezingen zich onderling verstaan aangaande de wijze der verkiezing: met uiteen- »lopende gevoelens, aangaande het stem- en kiesregt en de wijze van »verkiezing, zou gewisselijk het doel niet worden bereikt; ook dit heb- »ben verstandige mannen gevoeld; zij hebben begrepen, dat er een »bepaald *ontwerp* noodig ware, waarmede alle voorstanders van regt- »streeksche verkiezingen, zich zouden kunnen vereenigen, met opoffe- »ring van bijzondere gevoelens, betreffende de meerdere of mindere »uitgebreidheid van stem- en kiesregt.

Vervolgens deelt het tijdschrift een en ander uit het *Ontwerp* mede, en besluit:

»Na eene aandachtige en rijpe overweging, is het *Ontwerp* van »Mr. ROEST VAN LIMBURG ons doelmattig en deszelfs invoering wensche- »lijk voorgekomen; weshalve wij gemeend hebben, aan hetzelfde open- »lijk onze adhaesie te moeten geven.»

Ziedaar dus een groot gedeelte van de schriftelijke vertegenwoordiging van het land, en dat wat van zeer onderscheidene kleuren, eenstemmig omtrent een hoofdpunt van staatsregtelijke hervorming. Het zal niet moeijelijk zijn elkander omtrent de overige hoofdpunten te verstaan; en alzoo is er alle reden om te verwachten, dat, met onderlinge samenwerking en de nog verdere toetredingen, waarmede men zich misschien mag vleijen, het gemeene doel der constitutionelen zal worden bereikt. Het vaderlijk stelsel kraakt reeds van allerwege; men behoeft zich slechts van hetzelfde te verwijderen om het aldra van eigen vermolming te zien instorten.

TURKIJE.

Wenen, 25 nov. De laatste berigten uit Konstantinopel en Alexandrië laten naauwelijks twijfel meer over of er zal eerlang een vreedzaam ver- »gelyk tusschen de Porte en *Mehemed-Ali* worden getroffen; de Porte moet »dienaangaande zelfs eene vertrouwelijke mededeeling aan de gezanten der »vijf mogendheden hebben gedaan. Omtrent de grondslagen der bevrediging »verschillen de berigten nog in bijzonderheden. Naar het meest geloofwaar- »dige zou *Mehemed-Ali* tegen het erfelijk bezit van Egypte, Syrië en Ara- »bië afstand doen van Candia en de districten van Tarsus en Adana.

(Köln. Zeit.)

HONGARIJE.

Pesth, 17 nov. De voornaamste joodsche gemeenten in Hongarije heb- »ben afgevaardigden uit haar midden gekozen, die zich naar den rijksdag te »Presburg zullen begeven, om de aldaar welligt ten sprake komende eman- »cipatie der joden in Hongarije voor te staan. Onderscheidene comitaten »van Hongarije hebben zich reeds zeer gunstig voor deze aangelegenheid »uitgelaten; inzonderheid heeft het Pesth'eer comitaat zijnen afgevaardigde ge- »volmagtigd, om eene onvoorwaardelijke emancipatie der joden aan te »nemen.

(P. A. Z.)

DUITSCHLAND.

Van den Rijn, 20 nov. De Nederlandsche geheimraad (?) von *Fabri- »cius* (vroeger zaakgelastigde te Parijs) verlooft nog aan de badplaats Wiesbaden. Naar men zegt zou hij bestemd zijn tot Nederlandschen gezant bij de »bondsvergadering, vermits de tegenwoordige gezant zijne terugroeping »hebben verzocht.

Hannover, 27 nov. Tot inning der geweigerde belastingen »in het district Osten een commando van 50 a 60 dr. soldaten met een »van meer dan 50 man gezonden, en bij iederen huis een »man ten zijnen kosten ingelegd. Thans vernemen de Hannover- »wens deze nieuwe, en, naar beweerd wordt, »van executie den minister van financiën bij onze cancelarij van justitie formeel heb- »ben aan geklaagd.

(K. Z.)

FRANKRIJK.

Parijs, 30 nov. De *Messenger* bevat de volgende bijzonderheden nopens de uitbarsting in den avond van 28 dezer:

Duidelijk is het, dat hier een voorbedachte aanslag bestaat. Maar tegen wien en met welk doel? Dit is een geheim, hetwelk door de nasporingen der politie spoedig zal worden ontdekt.

De cabriolet-koetsiers, die tusschen de passage Pothier en het Théâtre Français stationeerden, hebben niets gezien, dat eene uitbarsting voorspelde. Maar eene dame, die sedert enige oogenblikken hier stond te wachten, zag eenen persoon, die ongeveer 30 jaren oud scheen en vrij wel gekleed was, onderscheidene malen de aangeduide plaats naderen, als om het gunstige oogenblik waar te nemen, tot uitvoering zijner gevaarlijke onderneming. Toen zij hem voor de laatste maal zag, had hij zich op den grond gebukt en was heen gegaan langs den gang, die naar de galerijen en het koffiehuis de *Duizend Kolommen* leidt; eenige oogenblikken zag zij hem nader naar zich naar den hoek van het venster bewegen; zij trad nader om ze te blusschen toen de uitbarsting zich plotseling deed hooren en haar zo edanigverschrikte, dat zij op de trottoir viel.

P. S. Men verzekert ons zoo even, dat in den vorigen nacht onderscheidene arrestatiën hebben plaats gehad, op het oogenblik van het uitgaan der estaminets van het Palais royal. In de woningen der gearresteerde personen moet eene huiszoeking bewerkstelligd zijn, nopens welker uitslag men het diepste geheim bewaart.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 1 dec. Naar men verneemt zal Zijne Exc. de baron *H. Fagel*, Nederlandsch gezant aan het Fransche hof, die eenen geruimen tijd in deze residentie heeft doorgebracht, binnen weinige dagen naar Parijs terugkeeren, om het gezantschap weder op zich te nemen.

's Gravenhage, 2 dec. De Tweede Kamer der Staten-Generaal (s. s.) heeft heden hare werkzaamheden weder opgevat. In hare zitting van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, betreffende de nationale militie, hetwelk aan de afdeelingen is verzonden.

Zijn ontvangen vier verzoekschriften, welke aan de commissie *ad hoc* verzonden worden. Dezelve zijn: 1°. van landeigenaren, die wijzigingen verzoeken in het ontwerp, betreffende de landontginningen; 2°. van de Kamer der notarissen te Heereveen, die bedenkingen aanvoert tegen het ontwerp, nopens de bewaarders der hypotheek; 3°. van den heer *van Eevingen*, te Utrecht, die zich tegen de ontgroening der studenten verklaart, en 4°. van een ingezetenen uit Amsterdam, nopens den accijs op de suiker.

Zijn ingekomen twee geschriften, die in de boekerij der Kamer zullen worden geplaatst, als 1°. van den heer *Suringar*, medebestuurder van het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen, ten titel voerende: *Bezoek in de gevangenis*, waarbij eene memorie gevoegd is; 2°. Bedenkingen over de tegenwoordige Roomsche-Katholieke kerkgeschillen in Pruissen.

Eindelijk wordt overgegaan tot de samenstelling der afdeelingen voor de maand december, en worden tot derzelver voorzitters en onder-voorzitters benoemd:

1ste afdeeling, de heeren *Luzac* en *Cals*; 2de afd. de heeren *Schimmelpenninck* en *Dijkmeester*; 3de afd. van *Rappard* en *Snouck Hurgronje*; 4de afd. de *Jonge* en van *Dam van Isselt*; en 5de afd. *Corver Hoofst en Rijnhuis*.

Vervolgens wordt de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Aan de beantwoording door de regering der bedenkingen, vervat in de processen-verbaal der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (s. s.), over het ontwerp van wet, tot daarstelling van schuld ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen, van welke wij bereids gisteren kortelijk hebben melding gemaakt, ontleenen wij nader nog het volgende:

De regering ziet niet in, hoe eenig verband kan worden gezocht tusschen de wet omtrent de leening en de uitkeering, ten behoeve van het rijk, van f 11,220,000, die uit het excedent van Indië moet en kan worden gevonden; terwijl de leening daarentegen voornamelijk strekken moet, om meerdere regelmatigheid te brengen in eenen staat van zaken, welken het raadzaam zou zijn te doen ophouden, nu dezelve door den drang der omstandigheden niet meer geboden wordt, en door het beperkt kapitaal van de handel-maatschappij verder onmogelijk is geworden (althans alzoo in de behoeften der schatkist, in het volgende en latere jaren, zal moeten worden voorzien); en om zodoende het departement van koloniën in staat te stellen, om het excedent van Indië zoo voordeelig mogelijk te doen uitvalen, door vermindering zoo van renten op verleend wordende voorschotten, als van kosten op den overvoer, den verkoop en de assurantie der ten behoeve van het gouvernement geremiteerd wordende producten.

Op de vraag, dat bij deze wet bepaald worde het minimum van den koers, waaronder begrepen courtage en interest-rekening, waarop dit 5 pCt. effect zal worden uitgegeven, meent men, dat het met de belangen van de schatkist, en dus ook met den wil der regering, geheel en al strookt, om het effect zoo hoog mogelijk te plaatsen, zal wel door niemand met eenigen grond kunnen betwijfeld worden. Doch tegen de hier voorgestelde

bepaling bestaat de eigenaardige bedenking, dat de geldschietters zich daardoor niet zullen laten dwingen. De geheele maatregel zou daardoor gevaar loopen van geen effect te sorteren, niettegenstaande vooreerst geen groot gedeelte der leening aan de markt zou behoeven gebragt te worden.

De Indische begrotingen van 1834 tot en met 1837 leveren een excedent op van f 64,000,000; en eene gelijke som heeft de handelmaatschappij aan het departement van koloniën uitgekeerd, bij wijze van voorschot op de producten, die ter overmaking van dat bedrag bestemd waren.

Het spreekt van zelf, dat in dezen alles op ramingen berustte, waarvan de uitkomsten afhankelijk waren: eensdeels van de opbrengst van iederen oogst, en anderdeels van de prijzen op het oogenblik van den verkoop. Dit bragt als van zelf eene nadere verrekening mede, met dien verstaande, dat hetgeen de voor remises overgezonden producten minder dan de daarop voorgeschoten sommen hadden opgebracht, aan de maatschappij moest worden gerestituëerd, evenzoo, als dat de meerdere opbrengst aan het departement van koloniën nader moest worden te goed gedaan.

Dit laatste heeft echter geen plaats gehad, en over de drie eerste jaren van het gezegde tijdvak moest het departement van koloniën, zoo aan rente op de door de maatschappij gedaane betalingen, als wegens mindere opbrengst der producten, aan haar uitbetalen eene som van f 3,989,613-83, welke onder de uitgaven van het departement van koloniën is begrepen geworden.

Van de gezegde som van 64 millioen nu is, in de jaren 1835, 1836 en 1837, en gedurende de eerste zes maanden van 1838, dus over een tijdvak van drie en een half jaar, in 's rijks schatkist gestort geworden een bedrag van f 50,012,946-59½, en ten behoeve van de koloniën uitgegeven geworden een bedrag van f 13,683,973; waaruit, zoo als hierboven reeds is vermeld, de uitbetaling der som van f 3,989,613-83, aan renten en restitutie aan de maatschappij, is bewerkstelligd geworden, terwijl het overige heeft gestrekt voor subsidiën aan de West-Indische koloniën, de kust van Guinea, en tot goedmaking van de kosten der jongste expeditie derwaarts, alsmede tot betaling der verlof tractementen van hier te lande aanwezige Indische ambtenaren, gelijk ook der pensioenen ten laste der Indische kas, en eindelijk der gelden, die door Indische ambtenaren, ten behoeve van betrekkingen in het moederland, zijn gedelegeerd, en waarvan het bedrag in de Indische kas gestort wordt.

Zoo als uit het vorenstaande mitsdien is op te maken, kan de zuivere opbrengst der producten uit de oogsten van 1837 en 1838 voor alsnog niet met juistheid worden opgegeven, en hoezeer ten behoeve van het gouvernement, in het eerste jaar voor eene gesaculeerde waarde van twee en twintig millioen aan producten, en in het laatste jaar voor eene waarde van vier en twintig millioen, is overgemaakt, zal eerst na den finalen verkoop en de afrekening deswege met de maatschappij het zuiver provendu daarvan, ten behoeve van 's rijks schatkist, kunnen bepaald worden.

De som, welke de maatschappij onder ultimo december 11. in voorschot was, bedraagt f 35,581,891.

Daarvoor waren aan haar afgegeven geworden de restanten uit den oogst van 1837, en de oogst van 1838

Voor zoo veel die producten in den loop van dit jaar hebben kunnen verkocht worden, is, volgens de veilingsprijzen, daarvoor verkregen eene som van p. m. . . . » 29,491,000.

Rest f 6,090,891.

Tot dekking van dit restant, hetwelk, in den eigenlijken zin des woords geene schuld of te kort, maar niets anders dan eene onverrekenende som is, moet strekken het overschot uit den oogst van 1838, dat eerst in de voorjaars-veiling van 1840 zal kunnen gebragt worden, en zekerlijk meer dan die som moet opbrengen.

Eindelijk is eene nota overgelegd, de inlichtingen bevattende in de geheime mededeeling van den minister van koloniën dd. 23 oct. jl. voorkomende, en waarvan de geheimhouding als minder noodzakelijk kan worden aangemerkt.

Door de voorgestelde leening wordt mitsdien slechts voor een gering gedeelte eene nieuwe schuld gecreëerd. Hare strekking is, om, op weinig millioenen na, te vervangen eene reeds bestaande schuld, namelijk die aan de handelmaatschappij en aan de schatkist, te zamen ten bedrage van vijfzig millioen.

De oorsprong der beide schulden is niet moeyelijk aan te wijzen.

Vroeger, gedurende den vrede van Amiens, is het gebruik ingevoerd, om de producten van Indië hier te lande te verkoopen.

Doorgaande werd een derde gedeelte der waarde dadelijk betaald, vervolgens een derde in Indië, bij de aankomst der schepen, en een derde na de terugkomst derzelven.

Sedert het jaar 1832, evenwel, is de regel aangenomen, dat de handelmaatschappij, onder voorbehoud eener nadere verrekening, hier te lande, de producten betalen zou, op het oogenblik, dat dezelve geacht konde worden aan hare factorij te Batavia te kunnen worden afgegeven, en dat tevens de maatschappij jaarlijks van hier naar Indië zou overbrengen de benodigdheden voor de kolonie in specie en goederen.

Door deze beschikking werd het groote voordeel verkregen, dat hier te lande

beschikt kon worden over hetgeen van de Indische inkomsten overbleef, en dat wel in hetzelfde jaar, waarin zoodanig batig saldo verkregen werd; terwijl daardoor ook de regering in de mogelijkheid is gesteld geworden, om in een aantal aanzienlijke uitgaven te voorzien, niet alleen zonder verhooging van belastingen, maar zelfs met vermindering, in de laatste tijden, van de opcenten tot een niet gering bedrag.

In verband tot de opvolging van den zoo even gemelden sedert 1832 aangenomen regel, zal de handelmaatschappij, ter zake van hetgeen bij verrekening onder ultimo december laatstleden aan haar was schuldig gebleven, vermeerderd met de door haar in den loop van dit jaar gedane uitkeeringen, alsmede met de betalingen, die zij, wegens verzending van goederen en specie naar Indië, en eindelijk met het bedrag van de door haar aldaar in kas gestorte gelden, op ultimo december aanstaande eene som van ongeveer veertig millioen gulden te vorderen hebben, welke uit de opbrengst der in het aanstaande jaar te verkoopen producten, en uit het provendu der voorjaars-veiling van 1841, als wanneer de oogst van 1839 eerst finaal zal kunnen zijn verkocht, moet en kan worden gekweten.

Waren aan het departement van koloniën, bij de verschillende daartoe betrekkelijke wettelijke bepalingen, niet zoo vele uitgaven opgelegd geworden, en bevond hetzelfde zich niet in de verplichting, om het volgende jaar f 11,220,000 ten behoeve van 's rijks begrooting, f 4,000,000 voor het amortisatie-syndicaat, en de aan de schatkist schuldig gebleven som van f 10,000,000 te voldoen, zoo zou niets eenvoudiger geweest zijn, dan het gesloten contract met de handelmaatschappij van dit jaar te laten afloopen, als wanneer in de laatste helft van 1841 over het restant der producten, in dat jaar verkoopbaar, ten behoeve van 's rijks-schatkist, zou kunnen worden beschikt, na aftrek echter van hetgeen, gedurende het jaar 1840 en de eerste zes maanden van 1841, ten behoeve van Indië zou zijn gevorderd geworden, maar dan zou ook gedurende al dien tijd, door middel van geldleeningen, in 's rijks behoeften hebben moeten worden voorzien, hetgeen blijkbaar eene niet minder groote som, dan de thans voorgestelde leening vorderen zou niet alleen, maar ook nadeeliger zou zijn, dewijl dan, behalve de rente van het verschuldigde aan de handelmaatschappij, daarenboven nog die der nieuwe schuld zou moeten worden voldaan.

Na een nauwkeurig onderzoek, is het derhalve verkieslijker geoordeeld, dadelijk 56 millioen te negociëren, en deze te doen strekken ter afbetaling der bestaande schulden, als biedende zulks de meeste voordeelen aan.

Bij deze antwoorden is gevoegd eene nieuwe redactie van dit ontwerp, hetwelk de volgende artikelen bevat:

Wij WILLEM, enz. v Art. 1. Ter verzekering en afdoening aan de Nederlandsche handelmaatschappij der gedane voorschotten, geraamd op 50 millioen gulden, en van het achterstallige aan de schatkist, ten bedrage van 10 millioen gulden, alsmede ter te gemakmaking, aan het te kort van het amortisatie-syndicaat over den jare 1840, ten beleope van 4 millioen gulden, zal, ten laste der overzeesche bezittingen, eene schuld worden daargesteld, ten bedrage van 56 millioen gulden, onder denzelfden waarborg voor de renten, en overigens van gelijken aard als die, bedoeld bij de wetten van 11 maart 1837, 27 maart 1838 en 22 december 1838.

Art. 2. Van deze schuld zullen worden afgegeven losrenten, rentende 5 pCt. ingaande op zoodanig tijdstip in 1840 als nader door ons zal worden bepaald.

Art. 3. Eene som van een millioen gulden, of zoo veel meer als de koloniale geldmiddelen zullen toelaten, zal jaarlijks, aanvankelijk met 1842, worden aangewend tot vermindering, bij inkoop of aflossing, van de schuld bij de tegenwoordige wet en die van 11 maart 1837, (Staatsblad n°. 9), 11 maart 1837 (Staatsblad n°. 10), 27 maart 1838 en 22 december 1838 vermeld.

Art. 4. Onverminderd de mededeeling, iedere vijf jaren, omtrent den geldelijken toestand der Overzeesche bezittingen, toegezegd bij de wet van 27 december 1828 (Staatsblad No. 90.), zal jaarlijks aan de Staten Generaal opgaaft worden gedaan van de zuivere opbrengst der producten en van hetgeen in het volgende jaar gerekend kan worden, hier te lande beschikbaar, en alzoo voor de begrooting dienstbaar te zullen zijn."

Arnhem, 3 dec. In het Brusselsche dagblad *L'Emancipation*, van zaterdag 23 november laatstleden, leest men het volgende artikel, voor welks juistheid wij niet kunnen instaan, hetwelk in eene volksvertegenwoordiging, wel aanleiding tot eene interpellatie aan den minister van financiën zou kunnen geven:

» Zeer onlangs, door geldnood gedrongen, had het Hollandsche gouvernement zich met de Nederlandsche handelmaatschappij verstaan, opdat deze, op zes maanden dato, voor vijf of zes millioen wissels zou accepteren, die, behalve eene delegatie van den minister, op haar door een Londensch bankiershuis zouden worden gefourneerd.

» Een joodsch huis werd met de negociatie belast: het haastte zich deze som onder verschillende plaatsen te verdeelen, waar het nemers hoopte te vinden, en gaf orders aan zijne correspondenten om die waarden te negociëren, ter concurrentie eener som voer ieder hunner bepaald. Op die wijze engageerde men vrij aanzienlijke sommen te Frankfort, Parijs en Antwerpen; tegen 5 pCt. in het jaar, en onder premie van 1½ pCt. ten

profijs der nemers. Deze laatsten hadden uitdrukkelijk gestipuleerd, dat de wissels, welke zij zouden ontvangen, eerst zouden worden geaccepteerd door de handelmaatschappij, en zij van hunne zijde hadden zich verbonden om deze waarden niet dan na verloop van drie maanden in circulatie te brengen.

» Deze zaak werd in het grootste geheim behandeld (want men had zich slechts aan diegenen gewend, met welke men reeds soortgelijke overeenkomsten had gesloten voor rekening van het Hollandsche gouvernement), en zij zou waarschijnlijk de publiciteit ontgaan zijn, hadde niet de handelmaatschappij, men weet niet om welke reden, geweigerd de wissels te accepteren, toen zij haar werden gepresenteerd.

» Deze weigering bracht den minister in geene geringe verlegenheid, en meer nog het Londense huis, hetwelk zich genoodzaakt zag aan zijne correspondenten te melden, dat het niet kon voldoen aan het met hen aangegaan engagement om de bewuste wissels te leveren.

» Om deze ongelukkige zaak te smoren, liet men aan de nemers de premie van 1½ pCt., en deze, gelijk men wel voorzag, aarzelden niet een zoo schoon losgeld (*dedit*) aan te nemen, en beloofden te zwijgen.

» Wij meenen niet te overdrijven als wij onderstellen, dat de Hollandsche minister aan het Londense huis eene commissie van 1½ pCt. toestond; zegt men dit bij de premie van 1½ pCt. en bij den interest van 5 pCt. 's jaars, aan de nemers toegezegd, dan zal men bevinden, dat deze leening voor zes maanden tegen 10 pCt. 's jaars en meer aangegaan was. Ten gevolge van de weigering der handelmaatschappij, heeft de Hollandsche minister aan de nemers de premie moeten geven van 1000000 Gulden te hebben gekregen." — Het artikel is geteekend. *Een geabonneerde.*

BEURSBERICHT.

van 3 december.

Holland. Werkelijke schuld 2½ pCt. 51½, 52, 51½; dito 5 pCt. 98, 98½, 98½; Kansbiljotten 24½, 24½; Amortisatie-Syndicaat 4½ pCt. 93½, 94; dito 3½ pCt. 78, 78; Handelmaatschappij 4½ pCt. 162½, 164½, 164½; Oostindische leening 5 pCt. 95½, 96½, 96½; Aandeelen Rijn-Spoorweg 4½ pCt. 97, 98.

Metalliek 5 pCt. 103½, 103½, 103½; dito 2½ pCt. 56; Columbianen 2de van 100 pond 19½; Onbepaalde Coup. f 3½, 3½; Kl. Coup. f 3½; Nieuwe Mexikanen 5 pCt. van 100 pond 27; van 150 pond 26½; Onbepaalde R. Gr. Coup. f 2, 2; Ardins Coup. november en mei 19½, 19½; Braziliënen 5 pCt. van 100 pond 74.

Mengelwerk.

Geperste turf.

De *Literary Gazette* van 9 november geeft hoog op van dit nieuwe surrogaat der steenkolen. De machine, welke lord *Willoughby de Eresby* heeft laten vervaardigen, tot zamenpersing van turf, levert een zoo voortreffelijk resultaat, dat de daardoor erlangde turf-steenkolen de echte niet alleen evenaren, maar ze ook in een opzigt nog overtreffen. De echte kool is namelijk niet geheel vrij van zwavel, en deze is vooral bij de fabricatie van staal zeer nadeelig. Nu maken de heeren *Philp* en *Whicker*, eigenaars der beroemde staalwaren-fabriek van *Savigny en Comp.* te Londen, bekend, dat de fabrieken, met aanwending van gepersten turf vervaardigd, alle vorige met steenkolen bewerkte ver overtreffen. Een Duitsch dagblad, hiervan sprekende, voegt er bij: » Voor zoo veel ons bekend is, heeft de persings-methode van lord *Willoughby de Eresby* ook reeds in Duitschland ingang gevonden. In geval zij zich, gelijk het geval schijnt te zullen zijn, slaande houdt, zoo zou deze uitvinding voor ons vaderland nog veel belangrijker kunnen wezen dan voor Engeland, dat reeds zoo rijk aan voortreffelijke steenkolen is." Hetzelfde zou het geval zijn voor Nederland.

Geschiedenis der baarden in Frankrijk.

De baard geldt als teeken der mannelijkheid en krijgshafte dapperheid. Ten allen tijde heeft de baard dan ook den vorm der wapenen gevolgd. De breede en smal toeloopende baarden, welke de oude Franken droegen, vertoonen den vorm van den hellebaard. De mode der tweekakkige en gesplaten baarden begon na de kruistogten, met de tweepuntige pieken, deze vroeselijke wapens, welke men uit het Oosten medebragt. De vereenvoudiging in het stelsel der pieken en hellebaarden onder KAREL IX en FRANZ I voerden ook evenredige wijzigingen in het baardwezen in. Onder LOUWIS XIII erkende de mode zelfs de analogie tusschen den baard en de wapens der krijgshelden, en zij noemde het scherp gesnoide bosje haar, hetwelk toenmaals de kin sierde, lans-enbaard. Onder LOUWIS XIV en LOUWIS XV verdween de lans, de hellebaard en de piek bijna geheel, om plaats te maken voor het musket, hetwelk een wapen van weinig krijgshafte voorkomen is. Derhalve verdwenen ook de baarden bijna geheel. NAPOLEON bragt de bajonet in groote eer; van daar de mode der snorbaarden. De Fransche, korte, fijne en puntige snorbaard ge-

lijkt in der daad volkomen naar de punt eener bajonet, terwijl de Turk-
sche, lange, boogvormige snorbaard volkomen de halve maan vertoont, welke
de Muzelmannen op hunne vaandels en aan hunne lausen hebben. De
bakkebaarden en halsbaarden, eene geheel nieuwe mode, stammen af van
de stormbanden der schako's. Alzoo volgde de mode der baarden slechts
den vorm der wapenen, gelijk het hoofddeksel der mannen die der daken.
Als tegenwerpingen kunnen hier de baarden *à la François I* of *à la*
Louis XIII, welke in den laatsten tijd weder verschenen, niet gelden;
dit zijn anachronismen, welke men bij de kunst-beoefenaars die gewoonlijk
in het verleden leven, verontschuldigen kan, doch die, in volstrekt geene
harmonie met de tegenwoordige wijze van oorlogen staande, zich nooit
verbreiden noch vertel vallen kunnen.

Correspondentie.

De brief uit Venlo wordt niet geplaatst.

Streek- en Streek-Advertentiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem, gezien het besluit van den
Raad van Gedeputeerde Gedeputeerden der provincie, d. d. 15 november 1839, *Provinciaalblad*
nr. 107;

betreffende op de bepalingen van art. 91 der wet op de nationale militie van den 8sten
januarij 1837;

Zoo is het dat Burgemeester en Wethouders voornoemd aan alle de voor zich zelve die-
vende manschappen, welke sedert het voorleden jaar door het overlijden van eenen vader,
of wel eens moeder, weduwe zijnde, door het overlijden van eenen stiefvader, of van
eene stiefmoeder, of door eene plaats gehad hebbende registerlijke separatie of echtschei-
ding der ouders, of eindelijk door overlijden van een broeder of broeders, regt op
verijsting, overeenkomstig de bepalingen bij art. 91 of 94 der bovengemelde wet, en die
van 27 april 1830 gemaakt, hebben verkregen en hun ontslag dienvolgens zullen verlangen,
kennis geven, dat zijlieden, of derzelver ouders, voogden, curators of gemagtigden, hunne
verzoekschriften, met bijvoeging der bewijstukken, ingevigt naar de voorschriften der wet,
aan heeren Burgemeester en Wethouders kunnen insenden, voor den 5den januarij 1840,
wordende een ieder gewaarschuwd, om gemelde verzoekschriften met de nodige bewijzen
binnen den bepaalden termijn in te zenden.

Arnhem, den 23sten november 1839.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem, gezien art. 5 van het *Pro-*
vinciaalblad nr. 107 van dit jaar, brengen bij deze ter kennis van soodanige jongelingen,
die op den eersten januarij 1840 in de termen der wet op de nationale militie vallen,
en nader ter inschrijving in het register der lotelingen zullen worden opgeroepen, dat zij,
die niet in deze gemeente geboren zijn, verplicht zijn, zich te voorzien van een geboorte-
extract, afgegeven door den ambtenaar van den burgerlijken stand van hunne geboorteplaats,
hetwelk hun gratis en vrij van zegel zal worden verleend, en hetwelk zij bij de inschrij-
ving meesten overleggen.

En opdat niemand hiervan eenige onwetendheid zal kunnen voorwenden, zal dese worden
afgekondigd en aangeplakt ter gewoone plaats.

Arnhem, den 23sten november 1839.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Dec. 1 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Getrouwd:

E. M. ALBERS,
van Neuenkirchen (Prov. Westphalen)

en
M. E. KAUTSZ,
Wed. F. WILSHAUS.

Zaterdag,
den 20sten November
1839.

Heden beviel zeer voorspedig van eene welgeschapene DOCHTER,
CAROLINA GEERTRUIDA THIEME,
geliefde Echtgenoot van

G. VAN NASSA,
den 21sten December
1839.

K. FUHR.

Men vraagt te Koop eenen volwassen en trouwen
WASCHER of BULHOND van groot ras. Hoest
Adres, met gefrankeerde brieven, onder letter K, bij de Boekhandelaars
D. K. MULLER & CO. te Arnhem.

Failissement.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regbank te Arnhem, d. d. 30 November
1839, is in staat van Failissement verklaard de persoon van P. H. B. O.
DORUS HENDRIKUS GEBSENIJCH, Met-
selaar en Aannemer, wonende te Arnhem, welk Failissement, naar luid
van dat Vonnis, is ingegaan op 30 November 1839; terwijl bij hetzelfde
Register-Commissaris is benoemd de Heer en Mr. P. C. NAHUTS,
Lid van getoetene Regbank, en tot Curator Mr. G. E. VERTS, PPz.
Advocaat te Arnhem; — geschiedende deze bekendmaking ter volde-
ning aan Art. 793 van het Wetboek van Koophandel.

Arnhem, den 3den December 1839.

De Curator voornoemd,
G. EVERTS, PPz.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.

In eene druk bezochte KOSTSCHOOL verlangt
men eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de Roomsch-
Katholieke Godsdienst, als HUISHOUDSTER.
Zij moet niet alleen de noodige bekwaamheden bezitten om het Huishouden
naar den eisch te kunnen waarnemen, maar, tevens geschiktheid hebben,
om de Elèves behoorlijk te kunnen verzorgen. — Met gefrankeerde brieven
adresseren men zich bij den Boekdrukker, C. A. THIEME te
Arnhem.

Aan het Magazijn van J. BENJAMINS, in
de Rijnstraat te Arnhem, is ontvangen eene groote partij
PATENT-WASKAARSEN (*Bougies de l'É-*
toile) van kwaliteit à 95 Cts. het halve Nederlandsche Pond, en bij
halve Nederlandsche Ponden à 90 Cts. per Pond.

G. EDERVEEN, op de Beek, Lett. E. No. 121,
te Arnhem, heeft de eer zijnen geachten Begunstigers te berigten,
dat hij hem steeds bekomen zijn Engelsche, Zeeuwsche
en Texelsche OESTERS, Bergsche ANSJOVIS, inge-
legde GARNALEN, Stolsche KAAS, Spaansche KAS-
TANJES, Malagasse CITROENEN, Engelsch en
FARO-BIER, ZOUTEVISCH en WINTERS-
HARING in Soorten.

Men kan, des verkiezende, ten zijnen huize Ververschingen gebruiken,
waarvoor steeds een geschikt lokaal zal gereed zijn. — Verzoekt gunst en
recommandatie, met belofte eener prompte bediening.

Postwagen-Onderneming

VAN

A. LIJSEN, te Zutphen.

Dienst tusschen Zutphen en Arnhem,
vice versa.

De Ondergeteekende berigt, dat, te beginnen op Maandag den 24en
December 1839, dagelijks, des voormiddags om elf uur, ten zijnen huize,
in het Logement de Grooten Zwaan, vertrekken zal eene Diligence naar
Arnhem, die in correspondentie zal staan met de Diligence-dienst van van
Gend en Loos, welke des middags ten 2 ure van Arnhem vertrekt over
Amersfoort naar Utrecht, en over Naarden en Muiden naar Am-
sterdam.

Vertrekt van Arnhem naar Zutphen:

Dagelijks, des middags ten 4 ure, en komt aldaar tijdig genoeg aan,
om des avonds nog met de Diligences van andere Ondernemingen naar
Deventer en Zwolle, naar Rhenen, Groenlo en Winterswijk verder te
kunnen reizen.

De Kantoren zijn:

Te Zutphen bij den Ondernemer, in de Grooten Zwaan;

Te Dieren bij BRINKHORST, in de Kroon;

Te Arnhem bij P. HOLTENS, in den Gouden Leeuw.

Zutphen, den 30sten November 1839.

A. LIJSEN.

Bij G. VAN ELDIK THIEME, te Arnhem,
is uitgegeven, en bij de voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK

voor het Jaar 1840;

DOOR

O. G. HELDRING,
Predikant te Hemmen.

Zesde Jaargang.

Met drie plaatjes, voorstellende: 1o. Eene oude Vrouw, hare Kleindochter
de Aardrijkskunde onderwijzende (satyre); 2o. Gezicht op de Heberg van
Dorwerth; 3o. Het portret van Meester Maarten Boordtman, en
afdragen van W. VAN ERCKMANN, J. G. DEER, B. W. VAN DER VAN IJSEL,
R. H. GRAAFT JONCKERS, H. VAN ESSEN, V. D. FAYON, SMETS, en meer anderen.

De prijs op ordinaar papier is f 0,75.

Bilo in karton » 1,00.

Bilo velin, verguld op snee en in koper » 1,80.

LATIJSCH LEESBOEK, door F. JACOBS en F. W.
BOONING 1ste deel. Ten dienste der Nederlandsche jeugd door wijlen C. LEHN.
Tweede maar de negende Hoogduitsche uitgave omgewerkte en herziene
druk, door C. M. THIBOUR, Rector der Latijnsche school te Zwolle f 1,25.

Vander heeft hij de eer aan het geachte publiek te berigten, dat hij
verlangt is van eene aanzienlijke menigte Hollandsche, Fransche en En-
gelsche WERKEN en KINDERPRENTEBOEK-
ES, bijzonder geschikt voor St. NICOLAAS- en NIEUW-
JAARS-GESCHENKEN; LAK- en OUWEL-
DOESJES voor Dames; SCHRIJFGARNITUREN;
PORTEFEUILLES met en zonder Sloten; ALBUMS
in satijn gebonden, enz. enz. Hij beveelt zich in de gunst zijner geteerde
Stadgenooten.